

ПРО ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Ковальов П.А., к.т.н., доцент

Національний університет цивільного захисту України

Ковальова Т.В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Дистанційне навчання з'явилося у світі завдяки комп'ютерним та сучасним інформаційним технологіям. Саме вони започаткували дистанційну освіту, і реформували освітній процес. Дистанційне навчання набуло широкого поширення у багатьох країнах світу і з кожним роком його популярність стрімко зростає. Наприклад, у США та Канаді як альтернативу традиційному навчанню створено віртуальні університети, де кожен студент може отримати освіту за основними дистанційними курсами на базі будь якого університету. У Європі створено відкриті університети дистанційної освіти, тобто група навчальних закладів, які реалізують дистанційні програми. Методики такого навчання передбачають застосування нових інформаційних технологій, які включають супутникове телебачення, комп'ютерні мережі, мультимедіа тощо [1].

Україна теж не стоїть осторонь цього процесу. Національною програмою "Освіта. Україна XXI сторіччя" передбачено забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес новітніх педагогічних технологій та науково-методичних досягнень, створення нової системи інформаційного забезпечення освіти, входження України у трансконтинентальну систему комп'ютерної інформації [2]. У відповідності до цієї програми дистанційна освіта — це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного

навчання [2]. Таким чином було закріплено тотожність усіх видів освіти. Дистанційне навчання здійснюється у відповідності до низки нормативно-правових актів, серед яких: Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (2000р.), Положення про дистанційне навчання (2004р.), Положення про електронні освітні ресурси (2012 р), Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» (2013р.), Положення про дистанційне навчання (2013р.). Однак, не зважаючи на наявність значної кількості нормативних актів та збільшення кількості досліджень, присвячених перевагам та недолікам дистанційного навчання, досліджувати цей освітній контент необхідно, хоча б для того щоб, вивчивши всі моменти цієї освіти, покращити інтерактивну взаємодію здобувачів освіти і викладачів в процесі навчання, надати студентам можливості самостійної роботи з освоєння досліджуваного матеріалу.

Сьогодення вимагає від людини постійного самовдосконалення та необхідності оновлювати знання або освіту. Допомогає їй у цьому дистанційне навчання. З його допомогою будь-хто стає більш конкурентоспроможним на ринку праці, і як результат може одержати бажану роботу. При використанні дистанційного навчання можуть використовуватися різні методи донесення навчальної методичної інформації до учнів різних категорій ([реферати та конспекти](#), інтерактивні лекції та семінари). Сьогодні вже змінилося декілька поколінь спеціальних технологій в галузі дистанційної освіти – починаючи від звичайних друкованих освітніх видань до сучасних комп'ютерних технологій: освітнє телебачення, аудіо та відеотрансляції, відеоконференції, E-Learning, різноманітні інтернет-трансляції, інтернет-конференції) [3].

Про переваги та недоліки дистанційного навчання науковцями та публіцистами написано багато. Спробуємо їх узагальнити та виділити основні.

Серед переваг цього виду навчання відзначають наступне: «здобувач вищої освіти може навчатися у зручній для нього час, звичному оточення та у відносно автономному темпі. Варто врахувати також і нижчу вартість такого навчання, оскільки відпадає потреба в оренді приміщень, оплаті значної кількості персоналу та економію часу» [4]. До переваг також відносять : змішання кордонів між очною та заочною формами навчання; здатність до централізації освітнього процесу різних регіонів; задоволення клієнтів в отриманні підготовки в комфортних для них умовах; заміна конспектів електронними ресурсами та новітніми методами навчання, а також постійні консультації з викладачем надають цій формі самоосвіти додаткові переваги перед заочною [3, 5]. Безумовно, ця форма навчання є вигідною для тих, хто поєднує роботу та навчання, що в сьогоденних умовах — важливий фактор. Позитивним моментом, який додає переваг цій формі — нерідко це навчання дешевше ніж очне відділення. Крім того, дистанційна форма дозволяє працювати з кращими викладачами, за найдосконалішою програмою, досягати високих результатів навіть не перебуваючи на території навчального закладу, а це впливає на якість освіти. І серед останніх переваг — вивільнення часу для занять іншими справами.

Недоліків у дистанційному навчанні не менше, чим переваг. Оскільки, основна форма роботи самостійна, виникає проблема недостатнього контролю над засвоєнням здобувачами освіти одержуваних знань. Слід також звернути увагу і на зведення навчального процесу до механістичним прийомів і методів, його «теоретизація». До недоліків слід віднести і порушення санітарних норм, оскільки, перебування перед екраном довгий час може привести до погіршення самопочуття. Не можна оминути і технічну сторону цього процесу, а саме: можливість хакерського вторгнення в електронну базу даних; низька якість інтернет-зв'язку; недосконалість технічного забезпечення здобувачів освіти.

Ми зупинились тільки на значущих, на наш погляд, перевагах і недоліках дистанційного навчання. Ми згодні з тезою, що фактично, дистанційне навчання на практиці реалізує те, що прагнуть зробити традиційні заклади освіти: забезпечити рівний та всеосяжний доступ до знань, розкрити здібності та таланти, прищепити необхідні навички та якості. Якщо додати до цього можливість впровадження всіх сучасних комунікативних засобів, інноваційних методів та передових напрацювань, то ми отримуємо ту саму форму, яка може по-справжньому підготувати студента, дати актуальні та сучасні знання і навички. Безумовно, необхідно зменшувати негативний вплив факторів на цей вид навчання і всіляко його удосконалювати та розвивати.

Література:

1. Даценко Г. В., Сузанська З. В. Дистанційне навчання як засіб стимулювання самоосвіти : сайт. URL:

http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf

2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В. Г. Кременем 20 грудня 2000 р.) : сайт. URL:

<http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>

3. Переваги і недоліки дистанційного навчання : сайт. URL:
<https://ru.osvita.ua/vnz/reports/adv/46958/>

4. Биков В. Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України. *Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології* : кол. монографія / В.Ю. Биков, О.О. Гриценчук, Ю.О. Жук та ін. Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. К. : Атіка, 2015. С. 77–140.

5. Заховаймо М. Дистанційне навчання: плюси й мінуси: сайт URL:
<https://kpi.ua/805-9>.